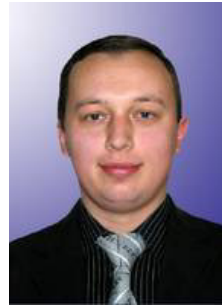

УДК 911.33

І.О. Носова,
к.п.н., доцент
Херсонський
державний університет
e-mail:
sirena57@bk.ru

П.С. Носов,
к.т.н., доцент,
Херсонський
політехнічний
коледж Одеського
національного
політехнічного
університету
e-mail: nopas@bk.ru

УМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ ХЕРСОНЩИНИ

І.О. Носова, П.С. Носов. Умови та перспективи розвитку готельного бізнесу Херсонщини. У статті розглянуті такі важливі умови перспективного розвитку туристичної діяльності, як: раціональне використання природних рекреаційних ресурсів, ефективне використання та оновлення наявної матеріально-технічної бази, розширення ринку туристичних послуг з метою більш повного задоволення потреб населення у відпочинку й оздоровленні. Особливу увагу приділено аналізу факторів впливу на розвиток готельно-курортної інфраструктури Херсонщини.

I.A. Nosova, P.S. Nosov. Conditions and prospects of Kherson hotel business development. The article deals with such important conditions of tourist activity perspective development as: the natural recreational resources rational use, the present material and technical base effective use and its updating, tourist services market expansions with the purpose of more complete satisfaction for the population's needs in leisure and wellness. The special attention is paid to the analysis of influence factors on the Kherson hotel-resort infrastructure development.

У сучасних умовах розвитку світової економіки туристичний бізнес, що є третім за дохідністю сектором економіки, впевнено досягає перших позицій у порівнянні з іншими галузями. Сфера послуг і, зокрема, такі її складові, як готельний комплекс, туризм та рекреаційний бізнес, здатні зробити значний внесок у зростання валового внутрішнього продукту при відносно малих затратах та коротких термінах окупності. Крім того, прискорений розвиток цієї сфери сприятиме динамічному розширенню внутрішнього ринку як основи стабільного економічного зростання в регіоні.

Світовий досвід впровадження ідеї успішного довготривалого розвитку підприємства свідчить про наявні переваги і широкі горизонти використання туристичного і готельного бізнесу в сучасних соціально-політичних та техніко-економічних умовах світових, регіональних, національних і місцевих ринків.

Підґрунтям для аналізу та розробки шляхів вирішення зазначеної проблеми може бути досвід, що знайшов своє відображення у працях відомих вче-

них, серед яких: В.І. Азар, А.Ю. Александрова, М.Б. Біржаков, М.П. Мальська, та інші.

У Херсонській області важливою умовою перспективного розвитку туристично-рекреаційної діяльності є раціональне використання, розширене відтворення й охорона природних рекреаційних ресурсів, ефективно використання та оновлення наявної матеріально-технічної бази, збільшення частки виробленого в галузі національного доходу, розширення ринку рекреаційних послуг з метою більш повного задоволення потреб населення у відпочинку й оздоровленні.

Туризм стимулює розвиток таких секторів економіки, як транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів широкого вжитку, і є одним з найбільш перспективних напрямів розвитку економіки області.

За даними прес-служби Херсонської облдержадміністрації згідно статистичних показників і проведеного моніторингу впродовж літнього сезону Херсонську область відвідало більше 1 млн. організованих туристів.

У відповідності з реєстром ліцензіатів у поточному році в області зареєстровано 115 суб'єктів підприємств, що здійснюють туристичну діяльність (7 туроператорів та 108 турагентів), що на 10 % більше, ніж у минулому році.

Згідно проведеному моніторингу в області розташовано 313 закладів оздоровлення і відпочинку, з них під час курортного сезону офіційно функціонували 141 заклад, що на 48 % менше, ніж у минулому році.

На території чотирьох курортно-рекреаційних районів розташовано 288 міні-готелів і міні-пансіонатів, з них 125 – в Голопристанському, 81 – в Генічеському, 75 – Скадовському і 25 – в Каланчацькому районах.

Аналіз стану розрахунків з бюджетами всіх рівнів підприємств туристичної галузі у розрізі видів діяльності показав збільшення доходів на 51% – до 22 млн. грн.

Також треба зазначити, що головною проблемою розвитку туристичної галузі є сезонність функціонування більшості закладів розміщення туристів і слабка ефективність сертифікації і стандартизації оздоровчих закладів, а це найбільш дієвий інструмент управління якістю послуг і додаткові робочі місця.

Зазначимо, що згідно прогнозам курорти регіону в 2013 році відвідають майже на 40% більше туристів, ніж у 2012 році.

У курортних зонах області в минулому році працювали 135 готелів з більш ніж 9 тис. номерів (більше 25 тис. місць). Також туристів приймали 50 будинків і пансіонатів відпочинку більш ніж на 10 тис. місць, 12 санаторіїв і пансіонатів з лікуванням (майже 3 тис. місць), 8 санаторіїв-профілакторіїв (майже 1 тис. місць), 166 баз та інших закладів відпочинку (майже 22 тис. місць) і більше 500 дитячих таборів відпочинку (майже 16 тис. місць).

За даними Державної податкової адміністрації від підприємств туристичної галузі показники надходжень у бюджет збільшилися у порівнянні з відповідним періодом у минулому році на 29,4%.

Однак на даному етапі розвитку туристичної галузі в області процеси підтримки, постійного відтворення та повноцінного використання її ресурсного потенціалу є недостатніми та недосконалими.

Більш ефективному функціонуванню галузі в області перешкоджає комплекс проблем, зокрема:

- недосконалість системи державного управління туризмом і діяльністю курортів, низька ефективність взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, приватного сектору та громадськості в управлінні розвитком туризму і діяльності курортів тощо;

- невідповідність об'єктів туристичної інфраструктури та туристичних послуг сучасним вимогам щодо технічної та функціональної якості;

- низька економічна, соціальна та екологічна ефективність функціонування сфери туризму і діяльності курортів, зокрема через нерозвинений менеджмент туристичних підприємств;

- недосконалість та низька ефективність маркетингової політики в області.

На основі аналізу переваг і недоліків туристичного бізнесу та враховуючи територіальне і географічне розташування Херсонської області, її аграрний потенціал, як перспективні напрямки можна виділити такі види туризму:

- екотуризм – подорож у природні зони області, що не завдає шкоди та забезпечує збереження навколишнього середовища, підтримує добробут місцевих мешканців.

- сільський туризм (rural tourism) – відпочинковий вид туризму, сконцентрований на сільських територіях.

Він передбачає розвиток туристичних шляхів, місць для відпочинку, сільськогосподарських і народних музеїв, а також центрів з обслуговування туристів з провідниками та екскурсводами. Поняття "сільський туризм" часто ототожнюють з "агротуризмом", але "сільський туризм" значно ширше. Агротуризм (farm tourism) – відпочинковий туризм, що передбачає використання сільського (фермерського) господарства.

- агротуризм – вид сільського зеленого туризму як пізнавального, так і відпочинкового характеру, пов'язаний з використанням підсобних господарств населення, або земель сільськогосподарських підприємств, які тимчасово не використовуються в аграрній сфері. Цей вид може не мати обмежень у завантаженості території і регламентуванні видів розважального відпочинку.

Проведення обстеження (регіонального моніторингу) населених пунктів з метою визначення перспективних територій та найпривабливіших об'єктів для розвитку зеленого туризму дозволило розробити ряд проектів. Деякі з них вже є в стадії реалізації, наприклад: «Зелені хутори Таврії», що знаходяться на території Голопристанського району, до складу якого входять хутори різного призначення, дороги, дамби, канали, автокемпінг, паркова зона тощо.

Однак створені зони зеленого туризму потребують розвитку та вдосконалення організації своєї діяльності, що у свою чергу неможливе без підготовки кваліфікованих кадрів у навчальних закладах міста. Також необхідне створення екскурсійних маршрутів з відвіданням садиб сільського зеленого туризму та включення сільських садиб до нових та існуючих туристичних маршрутів по області.

Отже, з метою вирішення проблем у галузі туризму необхідно здійснювати координацію дій органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування, суб'єктів туристичної діяльності, наукових закладів, залучення громадськості та підприємств різних форм власності для сприяння та створення умов подальшого розвитку туризму в області.

Література

1. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про туризм" від 18 листопада 2003 р. № 1282-IV [Текст]// Нормативно-правові акти України з питань туризму. – К.; Атака, 2004. – С. 3-29.
2. Колбовский, Е. Ю. Экологический туризм и экология туризма [Текст] – М: Академия, 2011. – 256 с.
3. Мальська, М.П., Худо, В.В., Цибух, В.І. Основи туристичного бізнесу: Навчальний посібник [Текст]// М.П. Мальська, В.В. Худо, В.І. Цибух – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.
4. Обласна програма розвитку туризму та курортів на 2011-2015 роки. (Затверджена на VII сесії Херсонської обласної ради шостого скликання 01.07.2011 № 216) [Текст].